

Sygn. akt II AKa 341/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Marzanna A. Piekarska–Drązek

Sędziowie: SA Ewa Leszczyńska–Furtak

SO (del.) Anna Kalbarczyk (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd Anna Grajber

przy udziale prokuratora Marka Deczkowskiego oraz oskarżyciela posiłkowego (...) sp. z o.o.

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2020 roku sprawy:

M. S., ur. (...) w S., syna B. i M. z d. J.

oskarżonego o czyn z art. 296§ 1, 2, 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 25 kwietnia 2019 roku, sygn. akt XVIII K 13/19

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od oskarżonego M. S. kwotę 680 tytułem opłaty oraz pozostałe koszty sądowe za postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 341/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 kwietnia 2019 roku, sygn. akt XVIII K 13/19 w sprawie M. S..

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie - ewentualny	#	zmiana
---	------------------------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

Sąd odwoławczy nie przeprowadzał postępowania dowodowego

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
I.	<p>pkt 1. naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k.</p> <p>pkt 3. dokonania błędnych ustaleń faktycznych co do zamiaru oskarżonego.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>1. Rację ma obrońca stwierdzając bezsporność ustaleń w zakresie bardzo złej kondycji finansowej (...) sp. z o.o. (dalej spółka/(...)).</p> <p>2. Spółka miała zaciągnięty kredyt w (...) Banku w C. na łączną kwotę 7.000.000 zł., który to kredyt nie był spłacany. Nie uiszczała opłat za użytkowanie wieczyste oraz składek ZUS. M. M. (2), były pracownik (...) Ł., miał zasądzone prawomocnie należności od spółki, z tego tytułu wszczęta została w dniu 24 czerwca 2013 roku egzekucja z posiadanej przez spółkę nieruchomości, to jest ośrodka wypoczynkowego w Ł..</p> <p>3. Z niekwestionowanych dokumentów wynika, że właścicielem spółki (...) była (...) sp. z o.o. (100% udziałów).</p> <p>4. (...) sp. z o.o. był B. T. (100% udziałów).</p>		

5. Oskarżony M. S. był wieloletnim znajomym B. T. i został prezesem (...) Ł. na jego prośbę.

6. M. S. faktycznie nie wykonywał czynności w spółce, o czym świadczą nie tylko jego wyjaśnienia, ale także zeznania świadka A. O., prowadzącej biuro rachunkowe. Czynnościami w spółce zajmował się faktycznie B. T..

7. Sam oskarżony podał, że kwestią kredytu oficjalnie zajmowała się spółka (...), a nieoficjalnie B. T..

8. W dniu 29 grudnia 2014 roku (...) sp. z o.o., tym samym również (...) Ł., została sprzedana N1 sp. z o.o. przez B. T..

9. W dniu 30 grudnia 2014 roku M. S. wystawił sześć weksli na łączną kwotę 1.200.000 zł. na rzecz B. T., które miały zabezpieczać wykonanie umowy z dnia 30 marca 2014 roku zawartej pomiędzy (...) Ł. a B. T..

10. Ani o istnieniu umowy ani o wystawionych wekslach nie została poinformowana kupującą spółka N1.

11. obrońca powołując się na wyjaśnienia oskarżonego wskazuje, że umowa prowizyjna zawarta w dniu 30 marca 2014 roku z B. T. była uzasadniona.

12. Zgodnie z tą umową (...) Ł. zleciła B. T. dokonanie czynności, które doprowadzą do spłaty kredytu i obciążeń hipotecznych na kwotę 7.000.000 zł. Wynagrodzenie miało wynosić 30 % wartości nieruchomości, nie mniej niż 1.200.000 zł.

13. Abstrahując już od faktu, że B. T., za pośrednictwem spółki (...), był faktycznym właścicielem (...) Ł. wskazać należy, że był on również ówczesnym prokurentem

tej spółki, co upoważniało go do działania w imieniu i na rzecz (...) Ł.. Mógł reprezentować spółkę przed sądami, organami państwowymi i samorządowymi, a także w kontaktach z różnymi instytucjami. Posiadał uprawnienia do podejmowania różnych czynności przykładowo dotyczących kredytów, pożyczek, różnych umów, mógł zawierać umowy z zakresu prawa pracy.

14. Zawarcie umowy z dnia 30 marca 2014 roku, z faktycznym właścicielem, ale także prokurentem (...) Ł., zwiększając pasywa spółki o kolejne minimum 1.200.000 zł nie można uznać za działanie na jej korzyść.

15. Prawidłowa analiza tej umowy, w powiązaniu ze wszystkimi towarzyszącymi jej faktami, prowadzi do wniosku, że była to umowa zawarta na szkodę spółki, mająca na celu wyprowadzenie z niej pieniędzy.

16. Prezes spółki zawarł umowa formalnie dopuszczalną, faktycznie z jej właścicielem, po wykorzystaniu odrębności podmiotowej spółki handlowej, ekonomicznie całkowicie nieuzasadniona.

17. Jak wynika z wyjaśnień oskarżonego to B. T. przyniósł umowę do podpisu, a on nie wniknął w jej zapisy, do czego był zobowiązany.

18. Oskarżony w tym czasie, jako prezes zarządu, był osobą obowiązana do zajmowania się sprawami majątkowymi (...) Ł.. Podpisanie takiej umowy, niekorzystnej dla spółki, było decyzją M. S., za którą ponosi odpowiedzialność. Sposób

<p>sprawowania zarządu był zależny tylko i wyłącznie od jego woli.</p> <p>19. Czynności wskazane w umowie, czyli doprowadzenie do spłaty kredytu, B. T. mógł i powinien wykonać w ramach prokury.</p> <p>20. Wszystkie te okoliczności potwierdzają prawidłowość ustaleń sądu, a apelacja w tym zakresie jest polemiczna i oparta na własnej interpretacji materiału dowodowego, który został ograniczony przez obrońcę tylko do wyjaśnień oskarżonego i to też wybiórczo.</p>		
Lp.	Zarzut	
II.	pkt 2. dokonania błędnych ustaleń faktycznych odnośnie wyrządzenia spółce szkody.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>1. Nie sposób zgodzić się z przedstawionymi w apelacji wątpliwościami, czy doszło po stronie spółki (...) do powstania szkody majątkowej. Skarżący uzasadniając swoją tezę w zasadzie zrównuje szkodę majątkową z wypłatą pieniędzy. Całkowicie natomiast pomija fakt wystawienia przez oskarżonego sześciu weksli własnych i konsekwencji tej czynności.</p> <p>2. Zachowanie się sprawcy czynu zabronionego z art. 296 k.k. wyznaczają trzy elementy: formalna szczególna powinność określonego zachowania się sprawcy na rzecz pokrzywdzonego, nadużycie</p>		

przez sprawcę swoich uprawnień lub niedopełnienie przez niego obowiązków oraz powstanie szkody u pokrzywdzonego, jako wynik realizacji przez sprawcę znamion czynnościowych. Wszystkie te elementy muszą wystąpić łącznie, a pomiędzy nimi powinien istnieć związek przyczynowo-skutkowy (wyrok SA we Wrocławiu z 5 września 2012 r., II AKa 155/12, LEX nr 1223512).

3. Znamię „szkoda majątkowa” należy interpretować szeroko i ujmować zarówno w kategoriach *damnum emergens*, jak i *lucrum cessans*. Szkoda ma charakter uniwersalny, nie ma więc powodów, dla których oznaczać coś innego niż szkoda w prawie cywilnym (uchwała SN z 27.02.1976 r., VI KZP 10/75, OSNKW 1976/4–5, poz. 52; uchwała SN z 26.06.1989 r., VI KZP 28/87, OSNKW 1989/5–6, poz. 34; uchwała SN z 21.06.1995 r., I KZP 22/95, OSNKW 1995/9–10, poz. 58; wyrok SN z 7.06.2001 r., V KKN 75/01, LEX nr 51843; P. Kardas, *Szkoda majątkowa jako znamię przestępstwa nadużycia zaufania*, Prok. i Pr. 1996/7–8, s. 36 i n., A. Michalska-Warias, kom. do art. 296 k.k. [w:] *Kodeks karny...*, red. T. Bojarski, LEX 2013; odmiennie wyrok SN z 21.11.1973 r., II KR 238/73, OSNKW 1974/4, poz. 67).

4. Uszczerbek w majątku obejmujący rzeczywistą stratę (*damnum emergens*) polega na zmniejszaniu aktywów majątku przez ubytek, utratę lub zniszczenie jego poszczególnych składników albo na zwiększeniu się pasywów, jak i utracony zysk (*lucrum cessans*) wyrażający się w udaremnianiu powiększenia się majątku.

5. Pojęcie majątku obejmuje zarówno prawa, jak i majątkowe obowiązki danego podmiotu, co odróżnia to pojęcie od mienia, na które składają się wyłącznie dodatnie składniki.

6. Majątkiem są składniki mienia dające się wyodrębnić jako zespół aktywów, ale i zespół pasywów, będących przedmiotem obrotu, dziedziczenia, podstawą odpowiedzialności za zobowiązania, itp. (wyrok SA w Łodzi z 28.03.2014 r., I ACa 1278/13, LEX nr 1451723).

7. W prawie karnym odpowiedzialność sprawcy za przestępstwo z art. 296 k.k. zależy od obiektywnego przypisania mu skutku. W przypadku działań dokonanych przez oskarżonego niewątpliwie skutek w postaci powstania szkody majątkowej nastąpił, gdyż decyzją oskarżonego zwiększone zostały pasywa spółki (...) i stała się dłużnikiem wekslowym.

8. Weksel jest szczególnym rodzajem papieru wartościowego, zawierającym bezwarunkowe zobowiązanie do zapłaty określonej sumy pieniężnej, w ustalonym terminie i miejscu. Funkcja płatnicza weksla pozwala przyjąć formę substytutu pieniądza, gdyż jedną z cech zobowiązania wekslowego jest fakt, że ma ono zawsze charakter pieniężny.

9. W sytuacji podpisania przez oskarżonego M. S. sześciu weksli na kwotę 1.200.000 zł powstała szkoda majątkowa. Zobowiązanie wekslowe stało się składnikiem ujemnym majątku spółki, pomniejszając jej aktywa.

10. Nie bez znaczenia dla dalszej oceny zaistnienia tego znamienia ma

fakt, że w zakresie weksli zostało wszczęte postępowanie sądowe i egzekucja komornicza.

11. W dniu 26 sierpnia 2016 roku B. T. przekazał na rzecz (...) (...) sp. z o.o., za kwotę 1 zł, prawo do żądania kwoty wynikającej z weksli.

12. Indos na rzecz (...) (...) sp. z o.o. zbiegł się z informacją, że w dniu 22 sierpnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Ł. wydał postanowienie zatwierdzające plan podziału kwoty uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości (...) Ł., tj. ośrodka wypoczynkowego w Ł., w wyniku postępowania egzekucyjnego wszczętego w dniu 23 czerwca 2013 roku przez byłego pracownika M. M. (2).

13. Po indosie (...) (...) sp. z o.o. podjęła prawne i faktyczne czynności zmierzające do egzekucji roszczeń wekslowych.

14. W dniu 30 września 2016 roku złożyła w Sądzie Okręgowym w Warszawie sześć pozwów o zapłatę na kwotę ogółem 1.200.000 zł. Tego samego dnia wydano sześć nakazów zapłaty.

15. W dniu 6 października 2016 roku komornik przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy M. zawiadomił o wszczęciu postępowania w celu wykonania postanowienia o zabezpieczeniu.

16. Tego samego dnia na wniosek (...) (...) sp. z o.o. wydano postanowienie o zabezpieczeniu wierzytelności w postaci nakazów zapłaty.

17. Mając powyższe na względzie nie można utożsamiać szkody majątkowej jedynie z wypłatą pieniędzy. Jest to pojęcie szersze, które nie jest równoznaczne

<p>ze zmaterializowaniem w postaci przekazania określonej sumy pieniężnej.</p> <p>18. Oskarżony podpisując weksle, które są substratem pieniądza, wyrządził (...) sp. z o.o. szkodę majątkową, a weksle te były przedmiotem obrotu. Co więcej doszło do wydania nakazów zapłaty i rozpoczęta została egzekucja należności z weksli. Jej wynik, dla oceny znamienia z art. 296 k.k., w tej sprawie nie jest rozstrzygający.</p>		
	Wniosek	
o zmianę wyroku	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
	Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
	Niezasadność zarzutów apelacyjnych.	
	Wniosek	
o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
	Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
	Brak podstaw do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, w świetle treści art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Utrzymano zaskarżony wyrok w całości.	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
Bezzasadność zarzutów apelacji i trafność rozstrzygnięcia Sądu I instancji.	
<u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
	Przedmiot i zakres zmiany
Nie dotyczy	
Zwiążle o powodach zmiany	
	Nie dotyczy

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>	
1.1.	Nie dotyczy # art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	

Nie dotyczy		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
Nie dotyczy		
4.1.	Nie dotyczy	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania, co do dalszego postępowania</u>		
Nie dotyczy		
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Brak	
19. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II.	Zasądzono od oskarżonego M. S. kwotę 680 tytułem opłaty oraz pozostałe koszty sądowe za postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie – brak podstaw do zwolnienia z kosztów.

6. PODPIS
Marzanna A. Piekarska–Drażek Ewa Leszczyńska–Furtak Anna Kalbarczyk

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	obrońca		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	w całości		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy – punkt 5	
#	co do kary – punkt I		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		

1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	

#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
<u>1.4. Wnioski</u>			
#	uchylenie	#	zmiana